

פרק שירה

הקדמה

אמר רבי, כל העוסק בפרק שירה בעולם הזה, זוכה ללמוד וללמוד, לשמור ולעשות ולקיים, ותלמודו מתקיים בידו, וניצול ממצור הרע, ומפגע רע, ומוזיבוט הקבר, ומדינה של גהינם, ומוזבולו של משיוז, ומאריך ימים, וזוכה לימות המשיח, ולזיי העולם הבא:

תניא אמר רבי אליעזר, כל האומר שירה זו בעולם הזה, זוכה ואומר לעולם הבא, שנאמר אז ישיר משה, שר לא נאמר אלא ישיר אותו לעתיד לבוא:

תניא רבי אליעזר הגדול אומר, כל העוסק בפרק שירה זה בכל יום, מעיד אני עליו שהוא בן העולם הבא, וניצול מפגע רע, ומצור הרע, ומדין קשה, ומשטן, ומכל מיני משויות ומזיקין. גמור בכל לבבך ובכל נפשך לדעת דרכי ולשמור מצוותי וזוהי. נצור תורתנו בלבבך ונגד עיניך תהיה יראתי. שמור פירך ולשונך מכל זטא ואשמה, ואני אהיה עמך בכל מקום שתלך, ואלמודך שכל ובינה מכל דבר. והוי יודע שכל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא בראו כי אם לכבודו, שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.

אמרו וז"ל על דוד מלך ישראל, בשעה שסיים ספר תהילים זוהר דעתו עליו ואמר לפני הקדוש ברוך הוא, יש בריה בעולמך שאומרת שירות ותשבחות יותר ממני. באותה שעה נזדמנה לו צפרדע אוזת, ואמרה לו, דוד אל תזוז דעתך עליך, שאני אומרת שירות ותשבחות יותר ממך. ולא עוד אלא כל שירה שאני אומרת ממשלת עליה שלושת אלפים משלים, שנאמר וידבר שלושת אלפים משל ויהי שירו וזמירה ואסף. ולא עוד אלא שאני עוסקת במצוה גדולה, וזו היא המצוה שאני עוסקת בה, יש בשפת הים מין אוזת שאין פרנסתו כי אם מן המים, ובשעה שהוא רעב נוטלני ואוכלני. זו היא המצוה. לקיים מה שנאמר אם רעב שונאך האכילהו לזם, ואם צמא השקהו מים, כי גוזלים אתה וזוהי על ראשו, ו-ה' ישלם לך. אל תקרי ישלם לך אלא ישלימו לך:

פרק ראשון

שמים אומרים: השמים מספרים כבוד אל, ומעשה ידיו מגיד הרקיע: ארץ אומרת: ליי הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה, ואומר. מכנף הארץ זמרת שמענו, צבי לצדיק:

גן עדן אומר: עורי צפון ובואי תיבון, הפיוזי גני יולו בשמיו, יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו:

גיהנום אומר: כי השביע נפש שוקקה, ונפש רעבה מלא טוב: מדבר אומר: ישועום מדבר וציה, ותגל ערבה ותפרוז כוזבצלת:

שדות אומרים: יי בזכמה יסד ארץ, כונן שמים בתבונה: מים אומרים: לקול תתו המון מים בשמים, ויעל נשאים מקצה ארץ: ימים אומרים: מקולות מים רבים, אדירים משברי ים, אדיר במרום יי: נהרות אומרים: נהרות ימוזאו כף, יוזר הרים ירגנו: מעינות אומרים: ושרים כוזוללים, כל מעיני כך:

פרק שני

יום אומר: יום ליום יביע אביר, ולילה ללילה יזוה דעת: לילה אומר: להגיד בבקר וסדך, ואמונתך בלילות: שמש אומר: שמש ירוז עמד זבולה, לאור וזציר יהלכו, לנגה ברק וזניתך: ירוז אומרת: עשה ירוז למועדים, שמש ידע מבואו:

כוכבים אומרים: אתה הוא יי לבדך, אתה עשית את השמים שמי השמים וכל צבאם, הארץ וכל אשר עליה, הימים וכל אשר בהם, ואתה מוזיה את כלם, וצבא השמים לך משתוזים:

עבים אומרים: ישות וזשך סתרו, סביבותיו סוכתו, וזשכת מים עבי שזקים: ענני כבוד אומרים: אף ברי יטריוז עב, יפיץ ענן אורו: רוז אומר: אמר לצפון תני, ולתיבון אל תכלאי, הביאי בני מרוזוק, ובנותי מקצה הארץ: ברקים אומרים: ברקים למטר עשה, מוצא רוז מאוצרותיו:

טל אומר: אהיה כטל לישראל, יפרוז כשושנה, ויך שרשיו כלבנון: גשמים אומרים: גשם נדבות תניף אלהים, נזולתך ונלאה אתה כוננתה:

פרק שלישי

אילנות שבשדה אומרים: או ירננו עצי היער , מלפני יי כי בא לשפוט את הארץ :

גפן אומרת: כה אמר יי , כאשר ימצא התירוש באשכול , ואמר , אל תשוזיתו כי ברכה בו , כן אעשה למען עבדיי , לבלתי השוזית הכל : תאנה אומרת: נצר תאנה יאכל פריה :

רמון אומר: כפלוז הרמון רקתך מבעד לצמותך : תמר אומר: צדיק כתמר יפרוץ , כארץ בלבנון ישגה : תפוז אומר: כתפוז בעצי היער כן דודי בין הבנים בצילו וזמדותי וישבתי ופריו מתוק לזיכי:

שיבולת וזיתים אומרת: שיר המעלות מומעמקים קראתיך יי: שיבולת שעורים אומרת: תפלה לעני כי יעטוף ולפני יי ישפוך שיוזו: שאר השיבולים אומרים: לבשו כרים הצאן ועמקים יעטפו בר , יתרועעו אף ישירו:

ירקות שבשדה אומרים: תלמיה רוח , נזות גדודיה , ברביבים תמוגגנה , צמוזה תברך : דשאים אומרים: יהי כבוד יי לעולם , ישמוז יי במעשיו :

פרק רביעי

תרנגול אומר: בשעה שבא הקדוש ברוך הוא אצל הצדיקים בגן עדן , זולפים כל אילני גן עדן בשמים , ומרננים ומשבחים , ואז גם הוא מתעורר ומשבח: בקול ראשון אומר: שאו שערים ראשיכם , והנשא פתו עולם ויבוא מלך הכבוד , מי זה מלך הכבוד , יי עוז וגבור יי גבור מלומדה :

בקול שני אומר: שאו שערים ראשיכם , ושא פתו עולם ויבא מלך הכבוד , מי הוא זה מלך הכבוד , יי צבאות הוא מלך הכבוד סלה : בקול שלישי אומר: עמדו צדיקים ועסקו בתורה , כדי שיהיה שזכרכם כפול לעולם הבא : בקול רביעי אומר: לישועתך קויתי יי : בקול חמישי אומר: עד מתי עצל תשכב , מתי תקום משנתך : בקול שישי אומר: אל תאהב שנה פן תיוורש , פקוז עיניך שבע לזם : בקול שביעי אומר: . עת לעשות ליי הפרו תורתך :

תרנגולת אומרת: נתן לזם לכל בשר , כי לעולם וזסדו : יונה אומרת: כסוס עגור , כן אצפצף , אהגה כיונה , דלו עיני למרום , אדני עשקה לי ערבני : אומרת יונה לפני הקדוש ברוך הוא , רבונו של עולם , יהיו מזונותי מרורים כזית בידך , ואל יהיו מתוקים כדבש , על ידי בשר

ודם : נָשָׂא אומֵר: ואתָה יי אלהים צָבֹאוֹת אלהי יִשְׂרָאֵל , הִקִּיצָה לִפְקוּד כָּל
 הַגִּוִּים , אֵל תּוֹזֵן כָּל בָּגְדֵי אֹן סִלָּה :
 עָגוֹר אומֵר: הוֹדוּ לִי בִכְנוֹר בְּנִבֵּל עֲשׂוֹר זָמְרוּ לוֹ :
 צָפוֹר אומֵר: גַּם צָפוֹר מִצָּאָה בֵּית , וְדָרֹר קָן לָהּ , אֲשֶׁר שֵׁתָה אֶפְרוֹזִית אֶת
 מוֹבֻזוֹתֶיךָ , יי צָבֹאוֹת מִלְכִּי ואלהי :
 סִנְוָנִית אומֵר: לִמְעַן יִזְמֹרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם , יי אלהי לַעֲוֹלָם אֹדֶךְ :
 טָסִית אומֵר: עֲזָרִי מִנֶּעַם יי עֲשֵׂה שְׁמִים וָאָרֶץ :
 צִיָּה אומֵר: אֹר זָרוֹעַ לְצִדִּיק וְלִישָׁרִי לֵב שְׁמוּנָה :
 רִצְפִּי (נ"א אוֹנְכִי) אומֵר: נִזְמְנוּ נִזְמְנוּ עָמִי , יֹאמֵר אֱלֹהֵיכֶם :
 וּזְסִידָה אומֵר: דִּבְרוּ עַל לֵב יְרוּשָׁלַיִם , וְקִרְאוּ אֱלֹהִי , כִּי מִלֵּאָה צָבָאָה , כִּי
 נִרְצָה עֲוֹנָהּ , כִּי לִקְוָה מִיד יי כִּפְלִים בְּכָל וּזְטָאֲתִיהָ :
 עֹרֵב אומֵר: מִי יִכֵּן לַעֲרֹב צִידוֹ כִּי יִלְדִּיו אֵל אֵל יִשְׁוֹעֻוּ :
 זָרְזִיר אומֵר: וְנִזְדַּע בְּגִוִּים זָרְעָם , וְצִאֲצִאֲתֵיהֶם בְּתוֹךְ הָעַמִּים , כָּל רֹאֲיֵיהֶם
 יִכִּירוּם , כִּי הֵם זָרַע בָּרֶךְ יי :
 אוֹן שְׁבִבִית אומֵר: הוֹדוּ לִי קִרְאוּ בְשִׁמּוֹ , הוֹדִיעֻוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתַי : שִׁירוּ
 לוֹ זָמְרוּ לוֹ , שִׁיזוּ בְּכָל נְפִלְאוֹתַי :
 אוֹן הִבֵּר הַמִּשְׁוֹטְטִת בַּמִּדְבָּר . כְּשִׁרְוָאָה אֶת יִשְׂרָאֵל עֹסֻקִים בַּתּוֹרָה אומֵר:
 קוֹל קוֹרָא בַּמִּדְבָּר , פָּנּוּ דֶרֶךְ יי , יִשְׁרוּ בַּעֲרֵבָה מִסִּילָה לֵאלֹהֵינוּ , וְעַל
 מִצִּיאוֹת מוֹזְנוֹתֶיהָ בַּמִּדְבָּר אומֵר: אֲרוֹר הַגִּבֹּר אֲשֶׁר יִבְטֹחַ בָּאָדָם , בָּרוּךְ
 הַגִּבֹּר אֲשֶׁר יִבְטֹחַ בִּי וְהִיָּה יי מִבְטָחוֹ :
 פְּרוֹגִיּוֹת אומֵר: בְּטָחוּ בִּי עַדִּי עַד , כִּי בֵּית יי צוֹר עוֹלָמִים :
 רוֹזְמוֹה אומֵר: אֲשֶׁרֶקָה לָהֶם וְאֶקְבָּצֵם , כִּי פְדִיתִים וְרָבוּ , כִּמוּ רָבוּ :
 צָפֶרֶת כְּרַמִּים אומֵר: אֲשֶׁא עֵינִי אֶל הָהָרִים מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי :
 וּזְסִיל אומֵר: יי אלהי אֶתָּה , אֲרוּמִמְךָ , אוֹדָה שִׁמְךָ כִּי עֲשִׂיתָ פֶלֶא , עֲצוֹת
 מִרוֹזוֹק , אֲמוּנָה אֲמֹן :
 שְׁמִמִּית אומֵר: הִלְלוּהוּ בַּצִּלְצְלִי שְׁמַע הִלְלוּהוּ בַּצִּלְצְלִי תְרוּעָה :
 זָבוֹב אומֵר: בַּשְּׁעָה שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל עֹסֻקִים בַּתּוֹרָה , קוֹל אומֵר קִרְא וְאֹמֵר ,
 מִהָּ אֶקְרָא , כָּל הַבָּשָׂר וְזָצִיר , וְכָל וּזְסִידוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה , יִבֵּשׁ וְזָצִיר נָבֵל צִיץ ,
 וְדָבָר אֱלֹהֵינוּ יָקוֹם לַעֲוֹלָם , : בּוֹרָא זֵיב שְׁפָתַיִם , שְׁלֹום שְׁלֹום לְרוֹזוֹק
 וְלִקְרוֹב , אֹמֵר יי וּרְפָאֲתִיו :
 תְּנִינִים אומֵר: הִלְלוּ אֶת יי מִן הָאָרֶץ , תְּנִינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת :
 לוֹיִתָן אומֵר: הוֹדוּ לִי כִי טוֹב , כִּי לַעֲוֹלָם וּזְסִידוֹ :
 דָּגִים אומֵר: קוֹל יי עַל הַמַּיִם , אֵל הַכְּבוֹד הָרַעִים , יי עַל מַיִם רַבִּים :
 צָפְרֵדַע אומֵר: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לַעֲוֹלָם וָעֶד:

פרק וזמישי

בהמה דקה טהורה אומרת: מי כמוכה באלים יי , מי כמוכה נאדר בקדש , נורא תהילות עושה פלא :

בהמה גסה טהורה אומרת: הרנינו לאלהים עוזנו , הריענו לאלהי יעקב :
בהמה דקה טמאה אומרת: היטיבה יי לטובים , ולישירים בלבותם :
בהמה גסה טמאה אומרת: יגיע כפיר כי תאכל , אשריך וטוב לך :
גמל אומר: יי ממרום ישאג , ומבעון קדשו יתן קולו , שאוג ישאג על נזהו :
סוס אומר: הנה כעיני עבדים , אל יד אדוניהם , כעיני שפוחה , אל יד גברתה , כן עינינו אל יי אלהינו , עד שיוזנו :

פרד אומר: יודוך יי כל מלכי ארץ , כי שמעו אמרי פיר :
וזמור אומר: לך יי הגדולה , והגבורה והתפארת והנצח וההוד , כי כל בשמים ובארץ , לך יי הממלכה , והמתנשא לכל לראש :
שור אומר: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי , ויאמרו לאמר , אשירה ליי כי גאה גאה , סוס ורכבו רמה בים : וזיות השדה אומרים: . ברוך הטוב והמטיב :

צבי אומר: ואני אשר עזך , וארנן לבקר וסדרך , כי היית משגב לי , ומנוס ביום צר לי

פיל אומר: מה גדלו מעשיך יי , מאד עמקו מושבותיך :
אריה אומר: יי כגבור יצא , כאיש מלחמות יעיר קנאה , יריע אף יצריו , על אויביו יתגבר :

דוב אומר: ישאו מדבר ועריו וזצרים , תשב קדר , ירננו ישיבי סלע , מראש הרים יצווו : ישימו ליי כבוד , ותהלתו באיים יגידו :
זאב אומר: על כל דבר פשע , על שור על זמור על שיה על שלמה , על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה , עד האלהים יבא דבר שניהם , אשר ירשיען אלהים , ישלם שנים לרעהו :

שועל אומר: הוי בנה ביתו בלא צדק , ועליותו בלא משפט , ברעהו יעבד וזנם , ופעלו לא יתן לו :

זרזיר אומר: רננו צדיקים ביי , לישירים נאווה תהלה :
תול אומר: ארדוף אויבי ואשיגם , ולא אשוב עד כלותם :

פרק ששי

שְׂרָצִים אומרים: יִשְׁמוּז יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׁיו , בְּנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ בַּמֶּלֶכֶם :
אֱלִים שְׂבִשְׂרָצִים אומרים: אִשְׁתָּךְ כִּגְפֹן פְּרִיָה בִּירְכַתִּי בֵיתְךָ , בְּנִיךְ כְּשֶׁתִּלִּי
זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלּוּזְנֶךָ :
נֹזֵעַ אומר: סוּמָךְ יִי לְכָל הַנְּפִלִים , וְזוֹקֶף לְכָל הַכְּפוּפִים :
עֹקֵרֵב אומר: טוֹב יִי לְכָל , וְרוּזְמִי עַל כָּל מַעֲשָׂיו :
שְׂבִלּוֹל אומר: כִּמוֹ שְׂבִלּוֹל תִּבְמֹס יִהְיוּךָ , נִפְלֵ אִשְׁתְּךָ בָּל וְזוּזוֹ שְׂמִשְׁךָ :
נְמִלָּה אומרת: לֶךְ אֵל נְמִלָּה עֲצֹל , רֵאֵה דְרָכֶיהָ וְזִכְרָם :
עֹכְבֵר אומר: וְאַתָּה צְדִיקָה עַל כָּל הַבָּא עָלַי , כִּי אִמָּת עֲשִׂיתָ וְאֲנִי הִרְשַׁעְתָּ :
וְזוֹלָדָה אומרת: כָּל הַנְּשֻׁמָּה תִהְלַל יְהִי הַלְלוּיָהּ :
כְּלָבִים אומרים: בָּאוּ נְשִׁתְּוֹזָה וְזִכְרָעָה , נְבִרְכָה לִפְנֵי יִי עֲשֵׂנוּ :

דברי סיום

רַבִּי יִשְׁעִיָּה תִלְמִידוֹ שֶׁל רַבִּי וְזִנְנָא בֶן דְּוִסָּא הִתְעַנְּנָה וְזִמְשֵׁי וְשִׁמוּזִים תַּעֲנִיּוֹת,
אָמַר כְּלָבִים שִׁכְתוּב בָּהֶם וְהַכְּלָבִים עָזִי נָפֵשׁ לֹא יִדְעוּ שִׁבְעָה יָזְכוּ לֹאמַר
שִׁירָה. וְאָמַר לוֹ יִשְׁעִיָּה עַד מוֹתִי אַתָּה מִתְעַנְּנָה עַל זֶה הַדְּבָר , שִׁבְעָה הִיא
מִלְפָּנֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא מִיּוֹם שֶׁגִּילָה סוּדוֹ לֹחֲבִקוֹק הַנְּבִיא לֹא גִילָה דְּבָר
זֶה לְשׁוּם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם , אֲלֵא בְּשִׁבִּיל שֶׁתִּלְמִידוֹ שֶׁל אָדָם גָּדוֹל אַתָּה , שְׁלּוּזְנִי
מִן הַשָּׁמַיִם לְהַזְדַּקֵּק אֵלַיךְ , וְאָמַרו כְּלָבִים כְּתִיב בָּהֶם וְלִכְלֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא
יִזְרֹץ כָּלֵב לְשׁוֹנוֹ , וְלֹא עוֹד אֲלֵא שֶׁזָּכּוּ לַעֲבֹד עוֹרוֹת מִצְוָאֲתָם , שִׁכְוֹתִיךָ בָּהֶם
תְּפִלִּין וּמִזְוֹזוֹת וּסְפָר תּוֹרָה , עַל כֵּן זָכוּ לֹאמַר שִׁירָה. וְמוֹתָ שִׁשְׁאֵלֶת וְזוּזָר
לְאוֹזוּרִיךְ וְאֵל תּוֹסִיף בַּדְּבָר הַזֶּה עוֹד , כִּמוֹ שִׁכְתוּב שׁוּמַר פִּיו וְלִשְׁוֹנוֹ שׁוּמַר
מִצְרוֹת נָפֵשׁוֹ:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בְּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּיָהּ: בְּרוּךְ ה'
אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת לְבָדּוֹ:
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמְלָא כְּבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן: